

Het onuitroeibare Hollandocentrisme

Dat Holland het belangrijkste gewest is, daarvan zijn in elk geval de Hollanders al eeuwen overtuigd. En dit zogenoemde hollandocentrisme bestaat nog steeds. Het meest schrijnende voorbeeld waren de waterlinies die Holland sinds 1672 moesten beschermen tegen de vijand. De rest van het land leek niet mee te tellen. Dit hollandocentrisme is de springplank voor een duik in de staatkundige geschiedenis van Nederland.

Als je vanuit Nederland de zuidgrens passeert kom je in België. Zo is dat altijd al geweest, zou je denken. Maar in de 16de eeuw betekenden 'Nederland' en 'België' eigenlijk hetzelfde. In die tijd waren

alle Nederlanders Belg en alle Belgen Nederlanders. De 16de-eeuwer voelde zich echter nauwelijks Belg of Nederlander, maar in de eerste plaats Hollander, Brabander, Vlaming of Fries. De Belgisch-Nederlandse regio was verdeeld in verschillende gewesten en een aantal min of meer vrije steden. De inwoners voelden zich voornamelijk verbonden met hun stad of gewest. Van enig groter geheel waren ze zich vrijwel niet bewust.

Toch lukte het Holland om steeds meer de eerste viool te spelen. In de cursus maken we een wandeling door onze staatkundige geschiedenis, vanaf de tijd van Karel de Grote tot nu, en onderzoeken we waarom het hollandocentrisme nog steeds onuitroeibaar is.

Afbeelding: 'Belgium foederatum' kaart door Nicolaas Visscher, circa 1670. Nationaal Archief, Den Haag

Cursusnummer	26ZV-27
Docent	<i>Paul Brood</i> Paul Brood is archivaris en rechtshistoricus. Hij is als schrijver en redacteur betrokken bij verschillende historische publicaties. Brood was archivaris in Drenthe en in Groningen en was werkzaam bij het Nationaal Archief in Den Haag.
Vakgebied	Geschiedenis
Seizoen	2026 voorjaar/zomer
Dag	Vrijdag
Inschrijven voor	vr 24 apr. 2026
Tijd	11.15-13.00
Cursusdata	08-mei, 15-mei, 22-mei, 29-mei, 05-jun.
Prijs	€ 125,-
Aantal colleges	4
Werkvorm	Hoorcollege met ruimte voor vragen en discussie

Cursusmateriaal   Aanbevolen literatuur: *Historische atlas NL*, door Martin Berendse en Paul Brood (Zwolle 2024)

Opmerkingen   Maximaal 25 deelnemers, plaatsing op volgorde van aanmelding